

Kool ja rahvaharidus 1937. a.

Kirjutanud A. Elango.

I. Kool.

Vaatlusealune aasta on eriti silmapaistev seepoolest, et selle jooksul jõudis 1934. a. algatatud keskkoolireform lõpu- staadiumi. 1934. a. keskkooli-seadus nägi ette ainult 5-kl. keskkoole, kuhu võetakse algkooli 4. kl. lõpetanuid. Säära- seid keskkoole avati 46. Tegelikult elu nõudel tuli aga siiski asutada ka 3-kl. keskkoole algkooli lõpetanuile, arvult 14 asutist. See proportsioon ja 5-kl. keskkooli eelistamine häi- ris pikemat aega meie avalikku arvamust ja kutsus esile elava poleemika haridustegelaste hulgas. Rahulolematust paisus nii suureks, et isegi naiste kongressidel, põllumeeste koosolekutel jm. hakati vastu võtma otsuseid, milles nõuti 6-kl. algkooli säilitamist ja keskkooli rajamist sellele. 19. mail 1937. a. vastuvõetud keskkooli-seaduse muutmise seadusega legaliseeriti mõlemad keskkooli tüübid, nimetades 5-kl. kesk- kooli progümnaasiumiks ja 3-kl. — reaalkooliks. Õppekava erineb peamiselt vaid seega, et reaalkoolis teine võõrkeel on vabatahtlik; mõlema keskkoolitüübi lõpetajail on ühesugused õigused. Arvuliselt tegutses 1937. a-l 50 progümnn. ja 39 reaalkooli, kuid lõplikus võrgukavas on ette nähtud 40 pro- gümnaasiumi ja 38 reaalkooli. Haridusminister oma kõnes keskkoolide direktoritele palus neid mõlemasse koolitüübisse suhtuda erapooletult ja heatahtlikult. — Sellega lõppes aas- taid kestnud pinevus keskkooli reformi ümber.

Et 1937. a. kevadel uus keskkool andis esimesi lõpeta- jaid, tuli koostada ka uute gümnaasiumide võrk ja asuda nende sisustamisele. Uus võrgukava näeb ette 3 riiklikku, 22 omavalitsuse, 7 õigustega era- ja 12 eragümnaasiumi, ühte- kokku 44 asutist. Esmakordne õpilaste vastuvõtmine neisse gümnaasiumidesse toimus sisseastumiseksamitega, millised korraldati linnades ühiselt kõigi gümnn. jaoks. Nende eksa- mite korraldus ja laad äratas taas seltskonnas ja koolitege- laste hulgas rahulolematust. Eksaminande oli üle riigi 1233 (577 poeg- ja 656 tütarlast). Neist jäi kevadel umb. 23% vastu võtmata; väike osa neist leidis vastuvõtmist veel sügisel.

Pandi kehtima k u t s e h a r i d u s l i k k u d e õ p - p e a s u t i s t e s e a d u s, mis lülitab kutsekoolid üldi- sesse ühtluskooli süsteemi. Selle seaduse järgi jagunevad kutsekoolid keskastme ja kõrgema astme õppeasutisteks; esimesed on 1—4-a. õppeajaga (7.—10. õppea.), teised kuni